

عارف و صوفی

چه می‌گویند ؟

بحثی در مبادی و اصول
تصوف و عرفان

تألیف

حاج میرزا جواد آقا تهرانی رحمه الله علیه

تهرانی، حاج میرزا جواد آقا ۱۲۸۲ - ۱۳۶۸ ش.

عارف و صوفی چه می‌گویند؟ (بعضی در مبادی و اصول تصوف و عرفان) / تألیف حاج میرزا جواد آقا تهرانی - تهران: آفاق، ۱۳۹۰.

۳۶۰ ص. - (شناخت‌های کلامی: ۲۲)

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات ضمیمه. ISBN 978 - 964 - 8918 - 15 - 1

کتاب‌نامه: به صورت زیرنویس.

۱. تصوف - دفاعیه‌ها و ردیه‌ها. ۲. عرفان - دفاعیه‌ها و ردیه‌ها.

۲۹۷/۸۶

۲۲۲۸۰۹۵

BP ۲۹۵/۲، ۱۳۸۹

کتابخانه ملی ایران

نشر آفاق

تهران: خیابان پاسداران، دشتستان چهارم (گل‌نی)، نبش زمرد، پلاک ۴۳

کدپستی ۱۹۴۷۹۴۶۶۶ - تلفن: ۲۲۸۴۷۰۲۵ - فاکس: ۲۲۸۵۵۹۰۷

E-mail: info@afagh.org

www.afagh.org

عارف و صوفی چه می‌گویند؟

نویسنده: حاج میرزا جواد آقا تهرانی

طراح جلد: علی اکبریزدی

حروف‌چینی و صفحه‌آرایی: سپاهی

چاپ اول: ۱۳۹۰ ش. ۳۰۰۰ نسخه

۹۰۰۰ تومان

حق شرعی و قانونی هر نوع چاپ و تکثیر فقط برای ناشر محفوظ است.

ISBN 978 - 964 - 8918 - 15 - 1

شابک ۱۵ - ۱ - ۸۹۱۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸

9 789648 918151

www.ketab.ir

[مبنای این چاپ، نسخه‌ی بنیاد بعثت، چاپ ششم به تاریخ ۱۳۶۳ است.
جز تغییر صفحه‌آرایی و نشانه‌گذاری و اصلاح خطاهای نادر و بین مطبعی، هیچ
تصرّفی انجام نشده است. افزوده‌های بین دو قلاب از مصحّح است.]

فهرست مندرجات

موضوع	صفحه
منابع کتاب	۱۱
فرهنگ مصطلحات عرفاء و صوفیه	۱۳
دیباچه	۲۹
مقدمه: پیدایش تصوّف و عرفان (اصطلاحی) در اسلام	۳۳
۱. طبقات مسلمین	۳۳
۲. نظر دکتر طه حسین	۴۰
۳. تأثیر مسیحیت در تصوّف اسلامی	۴۳
۴. تأثیر افکار هندی و بودایی در پیدایش تصوّف در اسلام	۴۴
۵. تأثیر فلسفه و علم کلام در تصوّف اسلام	۴۸
۶. تأثیر افکار و آراء فلسفه‌ی نوافلاطونی در تصوّف اسلامی	۵۲
۷. نظر دکتر غنی	۵۹
۸. شرحی درباره‌ی بودا و عقیده‌ی او	۵۹
۹. شرحی درباره‌ی فلسفه‌ی نوافلاطونی	۶۱
۱۰. نظر محمدعلی فروغی	۶۴
۱۱. نظر سید شهاب‌الدین نجفی	۶۵
نتیجه‌ی جمیع منقولات گذشته	۶۷

مطلب یکم، دلیل پیشرفت تصوّف در اسلام.....	۶۹
مطلب دوم، نظر و گفتار عرفاء و صوفیّه درباره‌ی شریعت.....	۷۲
مطلب سوم، نظر و گفتار عرفاء و صوفیّه درباره‌ی سماع.....	۸۵
مطلب چهارم، نظر و گفتار عرفاء و صوفیّه در عشق مجازی.....	۹۴
مطلب پنجم، نظر و گفتار عرفاء و صوفیّه درباره‌ی سایر مذاهب و ادیان.....	۱۰۱
مطلب ششم، نظر عرفاء و صوفیّه درباره‌ی تفسیر و تأویل قرآن و حدیث.....	۱۰۸
مطلب هفتم، نظر و گفتار عرفاء و صوفیّه درباره‌ی ولیّ.....	۱۱۲
۱. طبقات اولیا.....	۱۱۲
۲. اعتبار ارشاد ولیّ در سلوک طریقت.....	۱۱۵
۳. استعجاب دعای ولیّ.....	۱۱۷
۴. سرسپردن و تسلیم کامل مرید سالک به ولیّ.....	۱۱۷
۵. عدم اشتراط علوم ظاهریّ درباره‌ی اولیاء صوفیّه.....	۱۱۹
۶. کرامت اولیاء صوفیّه.....	۱۲۲
۷. نظر مؤلف درباره‌ی کرامت.....	۱۲۵
۸. سرّ موقّعیّت اولیاء صوفیّه.....	۱۲۶
مطلب هشتم، گفتار صوفیّه درباره‌ی طریقت.....	۱۲۸
۱. تعریف طریقت.....	۱۲۸
۲. دعاوی اقطاب صوفیّه.....	۱۲۹
۳. تعریف دیگر برای طریقت.....	۱۳۰
۴. مقامات و احوال طریقت.....	۱۳۱
۵. ذکر و مراقبت.....	۱۳۲
مطلب نهم، گفتار عرفاء و صوفیّه درباره‌ی فناء.....	۱۴۲
مطلب دهم، گفتار عرفاء و صوفیّه در توحید.....	۱۶۴
ادلّه‌ی قائلین به وحدت وجود و موجود.....	۱۹۵
مبحث اول، مکاشفه.....	۱۹۵
اعتقاد فلاسفه‌ی اشراق و صوفیّه به عالم مثال.....	۱۹۵
خلاصه‌ی سخنان عرفاء و صوفیّه راجع به کشف.....	۱۹۶

مکاشفات لاهیجی.....	۲۰۱
۱- مکاشفه‌ی لاهیجی.....	۲۰۲
۲- مکاشفه‌ی لاهیجی.....	۲۰۵
۳- مکاشفه‌ی لاهیجی.....	۲۰۶
۴- مکاشفه‌ی لاهیجی.....	۲۰۸
۵- مکاشفه‌ی لاهیجی.....	۲۱۰
۶- مکاشفه‌ی لاهیجی.....	۲۱۲
مکاشفه‌ی فقیری از اهل طریقت.....	۲۱۴
مکاشفات محیی‌الدین.....	۲۱۵
۱- مکاشفه‌ی محیی‌الدین.....	۲۱۶
۲- مکاشفه‌ی محیی‌الدین.....	۲۲۳
۳- مکاشفه‌ی محیی‌الدین.....	۲۲۴
مکاشفه‌ای از بعض اولیاء ربّین، به نقل محیی‌الدین.....	۲۳۱
از نتایج مکاشفات محیی‌الدین.....	۲۳۵
مبحث دوم، برهان.....	۲۴۳
مقدمه: علم به حقایق اشیاء متعذّر است.....	۲۴۳
نصیحت مؤلف.....	۲۴۷
۱- مسأله‌ی أصالة التحقق.....	۲۵۱
ادله‌ی اصالت وجود و تحقیق در آنها.....	۲۵۳
دلیل یکم بر اصالت وجود.....	۲۵۳
دلیل دوم بر اصالت وجود.....	۲۵۴
دلیل سوم بر اصالت وجود.....	۲۵۶
دلیل چهارم بر اصالت وجود.....	۲۵۹
دلیل پنجم بر اصالت وجود.....	۲۶۰
دلیل ششم بر اصالت وجود.....	۲۶۸
دلیل هفتم بر اصالت وجود.....	۲۷۶
دلیل هشتم بر اصالت وجود.....	۲۷۶

۲۷۷	دلیل بر اصالت ماهیت
۲۸۱	مؤیدات اصالت ماهیت
۲۸۳	۲- مسأله‌ی أصالة الجعل
۲۸۵	ادله‌ی معمولیت وجود
۲۸۵	دلیل یکم بر معمولیت وجود
۲۸۶	دلیل دوم بر معمولیت وجود
۲۸۸	دلیل سوم بر معمولیت وجود
۲۸۹	دلیل چهارم بر معمولیت وجود
۲۹۰	دلیل پنجم بر معمولیت وجود
۳۰۱	۳- مسأله‌ی اشتراک وجود
۳۰۱	ادله‌ی قائلین به اشتراک معنوی
۳۰۵	۴- مسأله‌ی وحدت وجود
۳۰۶	ادله‌ی وحدت وجود
۳۱۷	۵- مسأله‌ی وحدت موجود
۳۱۷	ادله‌ی وحدت موجود
۳۲۱	مبحث سوم، قرآن و حدیث
۳۲۱	مقدمه
۳۲۱	۱- سیر فکری مؤلف
۳۲۴	۲- نظر فقهاء درباره‌ی دعاوی صوفیان
۳۲۵	۳- طرز تفکر بعضی از فلاسفه و عرفاء
۳۲۷	فصل یکم، در مقام استفاده و اخذ مطالب و معارف از قرآن و حدیث
۳۳۰	فصل دوم، در ذکر اموری که در ضمن مبحث برهان، متفرقاً اشاره شده است
۳۳۱	فصل سوم، در معرفه‌ی الله و توحید فطری قرآن و حدیث
۳۴۱	فصل چهارم، در بیان امثله‌ای برای امر اول از فصل یکم
۳۴۷	فصل پنجم، در بیان مهمترین ادله‌ی قائلین به وحدت موجود

منابع کتاب

- تذکرة الأولیاء ، تألیف شیخ عطار، چاپ مطبعه‌ی بریل در لیدن
- گلشن راز ، تصنیف شیخ شبستری
- شرح گلشن راز ، تصنیف لاهیجی، چاپ سنگی تهران، مطبعه‌ی میرزا عباس
- تاریخ تصوّف در اسلام، جلد دوم، تألیف دکتر غنی، مطبعه‌ی بانک ملی، سال ۱۳۲۲
- شمسی
- تعلیقات بر فصوص الحکم، به قلم ابوالعلا عفیّی
- سیر حکمت در اروپا ، به قلم فروغی
- [ال]فتوحات [ال] مکّیّه ، تصنیف محیی‌الدین عربی
- فصوص الحکم، تصنیف محیی‌الدین عربی
- شرح فصوص الحکم ، قیصری، چاپ تهران، سال ۱۲۹۹ قمری
- مثنوی ، تصنیف جلال‌الدین رومی، چاپ سنگی به خطّ سید حسن میرخان‌ی
- اسفار، تصنیف فیلسوف صدرالمآلهین شیرازی، چاپ قدیم
- شرح منظومه ، تصنیف فیلسوف حاج ملاهادی سبزواری
- اصطلاحات الصّوفیه ، تألیف محیی‌الدین عربی
- التمریفات ، تألیف سید شریف جرجانی

و بعض کتب دیگر که نام آن‌ها نیز در کتاب مذکور است.